

Előkészítő: Györök Andrea építéshatósági ügyintéző
Az előterjesztés törvényességi ellenőrzője:
Szűcsné dr. Sebestyén Irén jegyző

E L Ő T E R J E S Z T É S

a város főterén 1944. őszén elföldelt szovjet katonák végső nyughelyének rendezésére

A II. világháborúban, Magyarország területén elesett szovjet katonák és polgári áldozatok emlékének megörökítéséről, valamint sírjaik jogi helyzetéről szóló, a Magyar Köztársaság Kormánya és az Oroszországi Föderáció Kormánya között létrejött Megállapodást a 104/1996. (VII. 16.) Kormányrendelettel hirdették ki.

A város polgárai számára köztudott, hogy a háborús eseményekben elhunyt szovjet katonák 1944. őszén, a város főterén lettek elhantolva. Exhumálásuk és végső, méltó nyughelyre helyezésük évek óta feladatként merül fel.

A hivatkozott rendelet 4. Cikke fogalmazza meg: „Az Oroszországi Föderáció területén található magyar és a Magyar Köztársaság területén lévő orosz katonai temetkezési helyek lakott területen kívül, az elesettek emlékének méltó helyen létesítendőek.”

Jelen előterjesztés az exhumálás és újratemetés engedélyezéséhez szükséges dokumentumokat összegzi, valamint felsorolja a felmerülő költségeket.

A 104/1996. (VII. 16.) Kormányrendelet már említett 4. Cikke rendelkezik a háborúban elhunyt katonák méltó helyen történő eltemetéséről.

Az 5. Cikk 2. pontja: „Az orosz katonák a Magyar Köztársaság területén lévő, és a magyar katonák az Oroszországi Föderáció területén lévő földi maradványai temetkezési helyének áthelyezése csak kivételes esetben, annak a Félnek a döntése alapján történhet, amely országának a területén az adott temetkezési hely van. Ez esetben a másik Felet a temetkezési hely tervezett áthelyezéséről megfelelő időben tájékoztatni kell.”

A 6. Cikk: „1. Mindegyik Fél saját költségére biztosítja az országa területén található, a másik Fél részére felállított, katonai temetkezési helyek, beleértve az emlékművek és más kegyeleti létesítmények fenntartását és ápolását.

2. Az elesett katonák földi maradványainak exhumálási, áthelyezési és katonai temetkezési helyek, többek között az újonnan feltártak kialakítási költségei azt a Felet terhelik, amelynek részére vagy döntése alapján ezekre a munkálatokra sor kerül.”

A 10. Cikk: „Mindegyik Fél kijelöli a jelen Megállapodásban foglaltak végrehajtásáért felelős meghatalmazott szervet, és erről diplomáciai úton tájékoztatja a másik Felet.”

A fent említett, a hadisír-gondozással megbízott szerv, a Honvédelmi Minisztérium Hadtörténeti Intézet és Múzeum állományába tartozó Hadisírgondozó Iroda.

Az Iroda működése kiterjed a hadisírok és katonatemetők felújítására, illetve létesítésére, hadi emlékművek felállítására, mindezek áttelepítésére stb. Idetartozik a Magyarország területén lévő idegen katonatemetők és katonai emlékművek felügyelete. Ezek megszüntetése, áthelyezése, újak létesítése csak az Irodán keresztül történhet.

A törvényi szabályozók szerint az idegen katonatemetők és hadiemlékművek gondozásának az önkormányzatok a felelősei, az ezzel kapcsolatos költségek is őket terhelik.

A képviselő-testület határozata szükséges a meglévő temetkezési hely áthelyezéséhez. Az önkormányzat nyújtja be áthelyezési kérelmét a Hadisírgondozó Irodához (mellékelve a képviselő-testület határozatát).

Az Irodához eljuttatott kérelemhez mellékelni kell továbbá az emlékmű jelenlegi állapotáról készült (digitális) fotót, valamint látványtervet az új temető/parcella kialakításáról.

A kérelmet az Iroda továbbítja a megfelelő ország megfelelő szervéhez, s a külföldi válasz (engedély) beérkezését követően, az Iroda irányítja és felügyeli a további tevékenységet.

Az előzetes tájékoztatás szerint az engedélyezés átfutási ideje 4-8 hónap, ritkán több mint egy év.

A felmerülő első költség, az új parcella kialakítását ábrázoló látványterv elkészíttetéséből adódik. Ennek megrendeléséhez pontos elképzeléssel kell rendelkezni arról, hogy a katonák sírhelye mekkora területet fog elfoglalni, megjelölése milyen módon történik.

Az eddigi információk szerint egy katona exhumálása 80-90 eFt költséggel jár, amelyet a Hadisírgondozó Iroda finanszíroz.

A szükséges további munkafolyamat költsége – a kihantolással járó földmunka, a szállítás, az újratemetés, a sírhely tervek szerinti kialakítása (emlékjel felállítása, növényzet beszerzése és telepítése) – az önkormányzatot terheli. Előzetes becslés szerint ez az összeg 2 mFt-ra tehető, azonban számos tényező befolyásolhatja.

A temetői emlékjel célszerűen a jelenlegi téren elhelyezett márványkő lehet, de ezt még legalább 4 évig nem szabad elmozdítani (a ROP keretében került a helyére), ha pedig új jelet kell készíttetni, az is a költségeket növeli.

A Hadisírgondozó Iroda költségvállalásáról csak közvetett értesüléseink vannak, az aktuális adatok beszerzése folyamatban van: azzal a kéréssel fordultunk levélben a Hadisírgondozó Irodához, hogy tájékoztasson minket az exhumálás és újratemetés megszervezéséről, lebonyolításáról, valamint arról, hogy a költségek mely részét fedezi az Iroda. Válaszuk ismeretében pontosabban meg tudjuk becsülni a ránk háruló költségeket.

A fentiek alapján előterjesztem az alábbi

H a t á r o z a t i j a v a s l a t – o t:

„A” változat

Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testülete megismerte a város főterén 1944. őszén elhantolt szovjet katonák sírja áthelyezésének folyamatát, lehetséges költségigényét. Tekintettel a 2009. évi költségvetés kedvezőtlen alakulására, nem lát lehetőséget a temetkezési hely 2009. évi áthelyezésére, ezért azt nem támogatja.

Felelős: -

Határidő: -

„B” változat

Hajdúnánás Városi Önkormányzat Képviselő-testülete megismerte a város főterén 1944. őszén elhantolt szovjet katonák sírja áthelyezésének folyamatát, lehetséges költségigényét. Tekintettel az engedélyeztetéshez szükséges többhónapos átfutási időre, támogatja a folyamat elindítását, a leendő temetkezési hely látványtervének elkészíttetését, az alábbi feltételekkel:

.....m² (szükséges területigény)

.....(sírhely kialakítása: fejfával, növényzettel stb.)

A tényleges áthelyezés 2010. évben valósuljon meg.

A látványterv elkészítéséhez szükséges Ft-ot, a 2009. évi költségvetés általános tartaléka terhére biztosítja.

Felkéri a polgármestert, hogy a feladatok ütemezéséről, a látványterv bemutatásáról gondoskodjon.

Felelős: Dr. Éles András polgármester

Határidő: 2009. március 31.

Hajdúnánás, 2009. február 4.

Dr. Éles András
polgármester